

EURÓPAI FELTALÁLÓK NAPJA

1914. november 9-én született Bécsben Hedwig Eva Maria Kiesler néven Hedy Lamarr oszták születésű amerikai színésznő és feltaláló, aki a frekvenciaváltású adó-vevő rendszert kitalálta, amit a hadiparban a torpedó irányítására használtak. Emellett ez az alapja a Bluetooth, a Wi-Fi és más modern kommunikációs rendszerek működésének. A kalandos életű feltaláló tiszteletére hivatalosan három európai országban: Ausztriában, Németországban és Svájcban november 9-én ünneplik az európai feltalálók napját.

A kis Hedwig magántanuló volt, tízéves korára már négy nyelven beszélt, kiválóan zongorázott és táncolt. 16 évesen a gyönyörű és okos lány a híres osztrák–amerikai színész, színházi rendező, Max Reinhardt színiiskolájának növendéke lett és egy év múlva komoly szerepet kapott a *Pénz az utcán* című filmben. A világsikert az 1933-as Extázis című mozi hozta meg a fiatal színésznőnek. Élete akkor vett nagyobb fordulatot, amikor 1933. augusztus 10-én családi indíttatásra feleségül ment Fritz Mandl osztrák fegyvergyárhoz, akitől komoly ismereteket szerzett a fegyverekről, a torpedókról és az irányítástechnikáról. 1938. március 12-én, Ausztria német megszállásakor Londonba szökött

férjétől, majd onnan az Amerikai Egyesült Államokba utazott. Művésznevét a Hedy Lamarr-t a Metro-Goldwyn-Mayer médiatársasághoz való csatlakozása után vette fel. Hollywoodban az avantgard zongorista és zeneszerző George Antheil szomszédságában lakott, akivel sokat beszélgettek a háborúról és haditechnikai kérdésekről. Gyakorlatilag véletlenszerűen találták ki 1942-ben a frekvenciaugratásos adó-vevő rendszert, amelynek segítségével a torpedókat irányító rádiócsatorna megvédhető a felderítéssel és a zavarással szemben. Mivel a zongorán 88 billentyű van, a torpedóvezérlő találmány megvalósításában is 88 frekvenciát használtak. Bár akkor még nem sejtették, de újításuk nélkülözhetetlen volt a mai vezeték nélküli és mobil kommunikációs technológiák létrejöttében. 1942. augusztus 11-én kapták meg találmányukra a szabadalmat *Titkos Kommunikációs Rendszer* néven, amelynek segítségével a tengeri célpontok ellen indított torpedók lényegesen nagyobb hatásokkal működhettek. A vívmányuk fontosságát és eredményességét felismerve rögtön felajánlották azt a haditengerészetnek, de az eljárás csak a szabadalmi oltalom lejáratá után két évvel került a Sylvania Electronic Systems Division nevű cég kezébe. Először 1962-ben, a Kuba elleni tengeri blokád idején alkalmazták a vesztegzárban résztvevő hajókon a találmányt. A haditengerészet csupán 1985 után engedélyezte az innováció polgári hasznosítását.

Hedy Lamarr 1997-ben megkapta a technika úttörőjének járó Electronic Frontier Foundation kitüntetését. Túl 6 házasságon, dús gazdagon halt meg 2000. január 19-én Orlandóban, Florida államban.

Forrás:

http://mult-kor.hu/20130502_hedy_lamarr_kotottsagek_nelkul

http://www.zmne.hu/hadmernok/kulonszamok/robothadviseles6/vanya1_rw6.html

http://index.hu/tudomany/tortenelem/2016/02/13/a_bluetooth_szexbomba_feltalaloja/